

Advies:

Zero Emissie Materieel noodconcessie West.

Referentie: 21.12 ZE materieel noodconcessie West
Adviesdatum: 20-5-2021
Behandeld door: Jan Geurts, Procesmanager West-Brabant
Aanvrager: Satish Kalloe, Provincie Noord-Brabant
Aanvraagdatum: 29-4-2021

Beste heer Kalloe,

Reizigersoverleg Brabant adviseert positief op de geformuleerde uitgangspunten voor het Programma van Eisen (PvE) van de Provincie Noord Brabant met betrekking tot de instroom van Zero Emissie (ZE) materieel in de noodconcessie West-Brabant. Dit naar aanleiding van uw adviesaanvraag dd 29 april 2021.

Speerpunten

Reizigersoverleg Brabant staat achter de verduurzamingsambities. Vanuit reizigersperspectief is dit echter geen speerpunt. Voor de reiziger ligt de focus op kwaliteit van de dienstverlening, waaronder een betrouwbare en frequente dienstregeling, comfort, snelheid, betaalbaarheid, veiligheid en gebruiksgemak. Voor zover de aanschaf en inzet van ZE-materieel geen negatieve consequenties geeft voor deze zaken, kunnen wij ons vinden in de geformuleerde uitgangspunten.

Wel hebben we enkele kanttekeningen en doen we een aantal aanbevelingen voor aanvulling en/of aanpassing. Hoewel een aantal daarvan mogelijk niet direct realistisch lijkt, gaat de ontwikkeling op het gebied van ZE-mobiliteit dusdanig snel dat hier ons inziens ook binnen een noodconcessie voldoende ruimte voor moet zijn.

Overnameregeling

Belangrijk uitgangspunt voor het opstellen van deze aanpassing op het bestaande PvE is dat ZE-materieel meegenomen kan worden in de volgende concessie. Onderhoofdstuk 2.3 *Onderwerpen voor de Nota van Uitgangspunten/het PvE voor de nieuwe concessie* missen we in dat kader een verduidelijking op de overnameregeling. Onder meer in hoeverre dit een overnameverplichting voor de nieuwe vervoerder betreft.

Duurzaamheid

Onder Z1 staat nu: *Een Zero emissie Bus is die de Concessiehouder voor de uitvoering van de concessie inzet is nieuw op het moment van eerste inzet en niet ouder dan 15 jaar en 6 maanden.*

Op dit moment is er geen tweedehands ZE-materieel beschikbaar. Gezien alle nationale en internationale OV-ontwikkelingen is het vooralsnog onwaarschijnlijk, maar niet geheel uit te sluiten dat er bestaand ZE-materieel beschikbaar komt.

Gezien de langere levensduur van ZE-materieel is vanuit reizigersperspectief nieuw materieel geen vereiste. Zo lang het materieel aan alle gestelde eisen voldoet (waaronder betrouwbaarheid, comfort, netheid, huisstijl enz.) is wat ons betreft ook 'zo goed als nieuw' bestaand materieel inzetbaar. Dit ook vanuit het oogpunt van duurzaamheid en voorkomen van kapitaalvernietiging in het OV.

Buurtbussen

Gezien de recente vernieuwing van de buurtbusvloot is vervanging van de voertuigen op korte termijn niet te verwachten. Toch zien wij graag dat het PvE ook de opening biedt om ook kleiner (buurtbus) ZE-materieel in te gaan zetten. Gezien de afschalingen als gevolg van de transitieplannen ontstaat mogelijk op korte termijn behoefte aan meer of nieuwe kleinschalige lijnen. Hoewel dit voor nu nog nieuw is in Nederland, is het goed om binnen het PvE ruimte te creëren om nieuw ZE-buurtbusvervoer (al dan niet in pilot-vorm) in te zetten.

Waterstof

Het PvE lijkt ingestoken op elektrische voertuigen. Zo wordt gesproken over de laadinfrastructuur en veiligheidsmaatregelen 'bussen onder spanning' onder Z12.

Gezien de ontwikkelingen en recente ervaringen met waterstofvoertuigen (o.a. Gemeente Breda) verdient het de aanbeveling het PvE zodanig op te stellen dat er ook ruimte is voor (pilots met) andere ZE-oplossingen, zoals brandstofcel-, waterstof- of H-voertuigen.

Veiligheid

Zoals onder Z11 beschreven worden ZE-bussen uitgerust met *een waarschuwingssignaal dat voor kwetsbare weggebruikers (in het bijzonder voetgangers en fietsers) goed hoorbaar doch niet indringend is en dat de chauffeur handmatig kan bedienen*. Ons inziens zou hier moeten staan:

Zero emissie Bussen zijn uitgerust van een Acoustic Vehicle Alerting System (AVAS) conform op EU-verordening, en aanvullend een waarschuwingssignaal dat voor kwetsbare weggebruikers (in het bijzonder voetgangers en fietsers) goed hoorbaar doch niet indringend is en dat de chauffeur handmatig kan bedienen.

Zie onder meer <https://zeroemissiebus.nl/project/geluidssignalen-bij-elektrische-bussen>.

In aanvulling achten wij het wenselijk dat een dergelijk AVAS zeker in stedelijke omgeving te laten werken tot een snelheid 30km/h.

Daarnaast zien we de toevoeging van een dergelijk waarschuwingssysteem ook graag bij de andere ZE-voertuigen (dus niet alleen de bussen) terug.

Graag ontvangt Reizigersoverleg Brabant uiterlijk 20 juni uw inhoudelijke reactie op dit advies. Wij publiceren dit advies na twee weken op www.reizigersoverlegbrabant.nl. Wanneer u hier bezwaar tegen heeft, kunt u contact opnemen met de betreffende Procesmanager.

Met vriendelijke groet,

Jan Hendriks, voorzitter
Reizigersoverleg Brabant